

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-04-13
Besvaras senast
2021-04-27

Till miljö- och klimatminister Per Bolund (MP)

2020/21:642 Utbyggnaden av vindkraft

Vindkraften har i dag en särställning i miljöbalken (16 kap. 4 §) genom att det endast går att ge tillstånd till en vindkraftsanläggning om den kommun där anläggningen ska byggas har tillstyrkt (godkänt) det. Undantaget är om regeringen har tillåtit verksamheten. Ett beslut om kommunal tillstyrkan måste inte motiveras och det finns ingen tidsgräns för när kommunen ska fatta ett sådant beslut.

Just nu pågår en stor kamp i Jämtland om huruvida det ska få byggas ett stort antal höga vindkraftverk både i Ragunda kommun och i Krokoms kommun. Ragunda är redan i dag en av de största vattenkraftskommunerna, och Krokoms ger också redan i dag ett stort bidrag till vår elförsörjning.

Boende i Skyttmon, Borgvattnet, Överammer, Färsån, Stugun, Hammarstrand med omnejd höjer rösten och säger stopp. Nu räcker det! Ragunda kommun har en sedan länge beslutad översiktsplanering om att tillåta vindkraft i kommunen, men nu menar boende att det antligen händer fantastiska saker i Ragunda med omnejd igen. De åsyftar inte vindkraftverken utan att de har inflyttning, föryngring och framtidsstro. På många platser är det naturligt för människor att leva i samklang med naturens kretslopp, att hushålla och måna om naturens resurser med hänsyn till det ekologiska systemet men framför allt av hänsyn till nästa generation.

Här finns möjligheter till en hållbar och miljövänlig utveckling inom friluftsliv och naturturism.

Ragunda är även ett område där samer bedriver rennäring och har sitt sedvanliga vinterbetesland. Dett är något som är nödvändigt att bevara för den samiska kulturens överlevnad.

I Offerdal, i Krokoms kommun, finns boende, föreningar och samer som är mycket kritiska till vindkraftsetablering där. Ja till och med Zlatan har nu uttalat sig negativ till detta. Samerna menar att detta inte bara gäller Offerdal utan det rör hela Sápmi. Efter många år av exploatering av renbetesland med vindkraftsindustrier så finns i dag både forskning och erfarenhet från samebyarna. Slutsatserna är enhälliga: Rennäringen påverkas kraftigt av vindkraftsindustrin.

Bygdemedel för kraftanläggningar är en kompensation från exploateringsföretagen för nyttjande av kommunens naturresurser. Medlen ska vara till nytta för lokalsamhället, det vill säga för den bygd och befolkning där vindresurserna utnyttjas. I dag ser detta helt olika ut mellan kommuner då det är upp till kommuner och exploatörer att komma överens om eventuellt bygdemedel och storlek på detta. I Norge har man ett helt annat system, där exempelvis vattenkraftskommunerna varje år får ett utvecklingskapital på över sex miljarder norska kronor som del av de värden som skapas lokalt genom vattenkraften. Med den norska modellen skulle exempelvis Ragunda i ett räkneexempel få nästan 200 miljoner i stället för dagens knappa 1 miljon per år.

Regeringen har tillsatt en särskild utredare som ska undersöka förutsättningarna att ta bort bestämmelsen om det kommunala vetot och ge förslag på lösningsalternativ som ska göra miljöprövningen av vindkraftsanläggningar mer rättssäker och förutsägbar och hur det kommunala inflytandet kan tillgodoses på annat sätt.

Med anledning av detta vill jag fråga miljö- och klimatminister Per Bolund:

1. Avser ministern att vidta några åtgärder – utifrån regeringens ambition att se över det kommunala vetot – för att säkerställa att en dialog genomförs med berörda parter där en vindkraftsanläggning ska anläggas?
2. Vilka fakta och omständigheter ligger till grund för ett beslut om att en kommun som redan i dag är utbyggd med kraftverk och står för en stor del av elförsörjningen också ska byggas ut mer med vindkraftverk?
3. Avser ministern att se över möjligheten att ta fram och redovisa en minimi- respektive maximigräns för hur mycket en kommun ska bidra till elförsörjningen?
4. Har ministern tagit något initiativ till en analys för att granska effekterna av huruvida den omfattande vindkraftsindustrin i Jämtland påverkar områdets ekosystem och biologiska mångfald som gör naturen i Jämtland levande?
5. Har ministern några planer på att ta fram nationella riktlinjer för bygdemedel?
6. Avser ministern att vidta några åtgärder för att tester ska göras inför vindkraftsparker gällande leverans av nettokoldioxidbesparing och

- bidraget till målet om fossilfrihet 2045?
7. Har ministern kommit fram till att vindkraftsparker bidrar till förnyelsen av Sveriges skogar, och vad baserar ministern i så fall den slutsatsen på?
 8. Hur avser ministern att arbeta för en ökad energieffektivisering i ett alltmer elektrifierat Sverige, där det kommer att behövas alltmer el framgent?

.....

Alexandra Anstrell (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren